

TRGOVSKI

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 27. junija 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 74.

Nesmiselnost naših poštних tarifov.

Kakor skoraj povsod, se vidijo znaki naše slabe uprave tudi v naših poštних tarifih, pred vsem pa v tarifnih vozne pošte. Trgovci, ki hoče danes svojim odjemalcem poslati kako blago po pošti, ne ve, koliko naj bi mu zaračunal na poštini, kajti poštino danes izračunati zna komaj kak stari uradnik na glavni pošti in še ta rabi za to precej dolgo. Na malih poštah po deželi je to tem težavnejše, od lajka se pa to niti zahtevati ne more, če ne pozna natančno poštних razmer v kraju, kamor blago pošilja in ne ve ali se tam dostavlja na dom ali ne.

Neumno nam je, zakaj mora dostavnino za pošiljke vozne pošte plačati odpošiljalec, ki še niti ne ve, če bo blago na namenjeno mesto dospelo. Zakaj se pa n. pr. pri dostavljanju denarnih pošilk poštne hranilnice zahteva plačilo dostavnine šele od strani prejemnika? Ali se logično ne bi moglo isto zahtevati tudi pri pošilkah vozne pošte. Če se morda poštna uprava boji izgube, je to popolnoma neupravičeno. Vsaj ima v rokah pošiljko, ki po malem mora reprezentirati vsaj toliko vrednost, kolikor znaša dostavnina. Pa tudi glede višine tarifov vozne pošte sploh mora uvideti vsak, da so nesmiselno pretirani. Neposredni povod, da pišem te vrstice mi je dal sledeči slučaj. Odposlal sem štiri pakete isti dan in isto blago v bližnje kraje, od katerih ni niti eden nad 50 km oddaljen. Plačal sem sledečo poštino:

1. Za paket 5.8 kg 25 Din 50 p, torej od kg 4 Din 39 p;
2. za paket 3.5 kg 12 Din 50 p, torej od kilograma 3 Din 57 p;
3. za paket 2.4 kg Din 13.—, torej od kg 5 Din 41 p;
4. za paket 0.6 kg Din 13.—, torej od kg 21 Din 66 p.

Če to kolobocijo vidi človek vsaj minimalnega duševnega obzorja, se mora za glavo prijeti, kako je mogoče dandanes sestaviti tako skrupulo, ki se mu pravi poštnovozna tarifa! In pod tem naj trpi ves trgovski stan v državi in nihče se ne gane ali se morda ne upa to javno ožigosati.

Nisem strokovnjak, kakor je bil znabiti tisti, ki je ta tarif izdelal, ali to moram povedati, da zastavim svojo glavo, da takega skrupula ne bi bil v stanu napraviti. Pred vsem bi vprašal za mnenje ljudi, ki kaj razumejo in pogledal po sosednih, modernih državah in po tem bi se ravnal, ne pa morda po domišljiji, da nihče drugi več in bolje ne zna kot si je najbrže domisljal tisti, ki je sestavil našo poštno vozno tarifo.

Kako nesmiselna in škodljiva je državni blagajni, je videti že iz sledečega. Kraj kamor je bil poslan paket št. 1., leži oddaljeno 20 km ob železnici. Ako bi bil poslan tja kakega fantiča, plačal bi mu 14 Din za železnico, fantu bi dal 5 Din za pot in si prihranil še 6 Din 50 p. Kaj šele ko bi imel več paketov v ta kraj ali bližnje kraje. Četrta pošiljka izkazuje pa naravnost — oprostitev ta izraz — bedasto poštino. Ali je pri takih razmerah čudno, da vozna pošta, ki je prej državi donosala ogromne dohodke, danes ne donaja skoraj nič? Vsaj se vendar bolj izplača, da vzemem dva paketa in se peljem sam z njimi na mesto oddaje in še prihranim na stroških.

Danes je že mnogo ljudi, zlasti onih

ki imajo kake vozne olajšave, ki se takorekoč obrtno, ko v starih časih sili, vozijo v Ljubljano, Sušak in dr. in nazaj, prevažajo pakete in se smejejo nesmiselnosti poštne tarife. Poprej si mogel poslati paket 5 kg n. pr. iz Opave v Šleziji v Kotor v Dalmaciji za 60 vinarjev, to je dandanašnjih 9 Din, danes pa se zahteva za razdaljo 20 km za paket pol kg 13 Din. Ali ni to nesmisel?

Žal, da naši kratkovidni upravniški v celi centrali ne poznajo nič drugega nego vedno zviševanje poštних, železniških in drugih tarifov, v blazni privatniki na voze in avtomobilni pomeni linearno zvišanje denarnih dohodkov. Temu nasproti pa je videti, da dohodki padajo, poleg tega pa se ubija promet, trgovina in obrt, česar ti gospodje ne vidijo, ker to ne spada v njih delokrog. Tako vidimo, da poleg železnice vozijo podjetni pripravniki na voze in avtomobilnih tovorno blago, ker je to ceneje in sigurneje kot po vsprejeto tekoči železnici in kmalu bomo doživeli, da bo do tega prišlo tudi pri osebnem prometu. V modernih državah je običajno, da se vsaka taka sprememba predno se jo odobri, vsestransko dobro prosmatra, najbolje in najbolj zmožne — in seveda tudi dobro plačane uradnike namestijo na mestih, kjer se dela tarfina politika — pri nas se pa najprej vpraša, od katere

partije je dotični uradnik in če je naš, onda gore ž njim, čeprav nič ne zna. Potem pa tako izgleda, kot vidimo pri ravnokar opisanih tarifih. Če je kak gospod malo skrokan in ga zjutraj glava boli, poviša tarife — pa bašta. Ubogi državljani pa šuti, in če si protidržaven element. Drugod je v navadi, da se pri proračunski debati od strani poslancev spravljajo take nepristojnosti in izrodki na dan in se zahteva, da se to odpravi, ozir., ako treba, da se na pristojnih mestih nastavi zmožne uradnike. Kolikokrat smo v stari, slabi Avstriji videli, kako so se marsikateremu »hofratu« v ministru — enemu ali drugemu — hlačiče tresle o priliki proračunske debate in kolikokrat je kak domišljav hofrat o priliki take debate odletel s svojega stolca. To bi bilo tudi danes potrebno, morda še bolj kot prej, ker cvete protekcija pri nameščevanju visokih uradnikov danes veliko bolj kot v stari, slabi Avstriji.

Pri nas pa je ta »hvalevredna« navada, da se proračun v 24. urah odglasuje, pa naj bo dobro ali slabo. V parlamentu se vrše večinoma le politične debate, gospodarstvo nam pa na vseh koncih in krajih propada in se lahko vprašamo »Quo vadis«.

Eden, ki hoče ljudstvu in državi dobro.

Iz poročil na centralnem zboru industrijcev.

Na centralnem zboru dne 21. t. m. je podal tajnik Centrale g. G. Čurčin o kreditnem vprašanju in o socialni zakonodaji sledeče zanimivo poročilo:

I. Kreditno vprašanje.

»Kar se tiče krize kredita in denarja, mislim, da bi bilo odveč razpravljati o tem, ali in v kakšni izmeri ta kriza obstoji. Pred več nego dvema letoma, ko je Centrala prvokrat pokrenila vprašanje, kako bi se krizo odpravilo, je trpelo tudi gospodarstvo naših sosedov in nam naši prejšnji poslovni stiki z Dunajem in v Pešti niso mogli več pomagati. Kriza denarja in kredita v našem gospodarstvu, osobito pa v naši industriji, je postala splošna in vedno občutljivejša. Odpraviti se je danes ne more več s sistematskim dviganjem produkcije in ustanavljanjem novih ter razširjenjem starih podjetij, ampak samo s čim večjim izkoriščevanjem kapacitete in s kreditom, najetim najpreje na Angleškem, ki si prizadeva, da postane zopet bankir sveta, če tudi do končne stabilizacije svojega denarja na zlati pariteti ne namerava izvoziti niti najmanjšega denarja v inozemstvo; nadalje mislimo na Ameriko, od katere dobivajo vse druge države denarna sredstva. Večje finančne skupine v Ameriki so si takorekoč razdelile Evropo na posamezne sfere. Ker je naša država neposredno pred zaključkom posojila z Armstrong-Bleirovo skupino, bomo v pogledu bančnega kredita gotovo pripadli skupini Bleire & Co., med tem ko se bodo dala posojila za konstruktivna dela v naši državi plasirati tudi pri angleških firmah. Centrala se je zaradi tega trudila, da pride po možnosti v neposreden stik s skupinami navedenih držav. Pri tem ni zanemarljiva tudi posrednikov, ki s svojimi zvezami nudijo gotove garancije. Ker tako Angleška kakor Amerika smatrate za neizogiben predpo-

goj vsakega posojila popolno zavarovanje garancije, je Centrala napravila prvi korak v tem pravcu s tem, da je izposlovala vzakonjenje izdavanja industrijskih obveznic z vsemi olajšavami in garancijami. Potrebno je pripomniti, da je zavarovanje, katero daje hipoteka na posamezne tovarne in njene stroje, popolnoma nezadostno, ker so to predmeti, ki imajo vrednost samo, dokler je tovarna v obratu, to je dokler tovarnar izpolnjuje svoje obveznosti. Čim tega pogoja ni več, mora upnik ali sam prevzeti v svojo upravo in organizirati ves fabričarski aparat, ali pa prodati poleg stavbišča tvornico, odnosno poslopja za stavbni material, stroje pa za staro železo. — Potrebno je torej, za kredit v inozemstvu, da imajo svoje zveze z bankami, ki so od svoje strani v zvezi z bankami in skupinami v inozemstvu, ali pa da se združijo z večjimi podjetji, katera dajejo zadostno varnost upnikom. Povsod se zahteva tudi garancija države in Narodne banke. Najraje se dajejo krediti za izvoz, dalje blagovni krediti na surovine, na predmete za uvoz in za predelavo za dobo kampanje. Pri poskusih Centrale, da pride do pogajanj z inozemskimi skupinami, se je pokazalo dvojno zaprek: nepoznavanje poslovnih načel in oblik kreditov in posojil na zapadu in neresni posredovalci, katerim je bilo samo na komisiji, dasi uživajo tudi pri naših najmerodajnejših činiteljih podporo. Za odstranitev teh zaprek je Centrala takoj po moji vrnitvi iz Pariza in Londona predlagala, da se do reforme naše zunanje trgovine pošlje v inozemstvo osebnost, ki bi, pridržena poslanikom v Parizu, Londonu in Washingtonu, ustvarjala in vzdrževala potrebne zveze. Ker se tej zahtevi ni ustreglo, je Centrala preko zaupnih oseb stopila v zvezo z neko skupino na Angleškem. Isto je nameravala storiti tudi v Ameriki, da bi na ta način ustvarila zvezo prvo-

vrstnih gospodarskih krogov, ki bi kontrolirala ves naš kreditni promet s tema državama.

Paralelno s to akcijo je Centrala obnovila poizkuse za kolektivno posojilo industrije. Pri teh poizkusih smo ponovno mogli ugotoviti, da so nemogoča brez državne pomoči in brez posebne industrijsko - kreditne organizacije. Ko je država svojo pomoč odbila, smo svoječasno predložili našim članom osnutek zakonskega predloga za industrijsko banko po vzorcu zakonskih predlogov obrtniške in poljedelske banke, ki se nahajajo pred skupščinskimi odbori. Centrala se zaveda, da se takega zavoda ob današnjih prilikah ne more ustanoviti brez državne pomoči, a ta pomoč, je pri sedanjem finančnem položaju naše države možna. Tudi v drugih državah so po neuspešnih poizkusih prišli do prepričanja, da se brez državne pomoči in brez pomoči Narodne banke ne morejo najemati posojila v inozemstvu. Kot dejstva, ki v prvem redu vpliva na kreditno vprašanje v inozemstvu, se moramo ob tej priliki spomniti potrebe, da se naša valuta stabilizira, ker njena nestabilnost izpostavlja posojilodajalce in posojilojemalce izgubi vsled razlike v kurzu. Da bi se ta cilj čim prej dosegel, je potrebno, da vlada sama pokáže izrazitejši program v tem pravcu. Nagli skoki dinarja kažejo slabost vlade pri reševanju naših valutnih vprašanj.

(Konec sledi.)

Gospodarsko ozdravljenje sveta.

V Bruslju so v Palais Academie v navzočnosti belgijskega kralja otvorili tretji mednarodni kongres trgovskih zbornic. Posebno so se čudili velikemu številu ameriških udeležencev. Predsednik Willies Both je govoril o nalogah in ciljih mednarodne trgovske zbornice. »Studiramo velika gospodarska vprašanja in jih skušamo rešiti. Pogodba v Versailles je dala svetu novo gospodarsko karto, ki jo moramo prav tako uvaževati kakor politično. Vojska je uničila kreditno organizacijo, transportni sistem, je utesnila trgovino s carinskimi mejami, je omajala stabilnost meničnih kurzov, je osredotočila zlate zaloge sveta itd. Avtoriteta zborničnega razsodišča raste. — Za pomnožitev poljedelske in industrijske produkcije je glavni pogoj največja prostost v nabavi surovin. Švedska, Švica, Holandija in Anglija so se povrnile praktično nazaj k zlati vrednosti. Nemčija, Poljska, Litva, Ogrska in Avstrija so svojo valuto stabilizirale, v drugih deželah se je kolebanje zmanjšalo. Prostost devizne trgovine še ni uresničena, a napreduje. Produkcija raste, svetovna trgovina je dosegla 80 odstotkov predvojne časa, kapital pridobiva na zaupanju, posojilo in kredit se laže dobi, zlato teče iz Amerike nazaj v Evropo.

Mehanizem Dawesovega načrta se je izkazal kot praktičen. Opazujemo voljo za mir, duha skupnega dela, in naša organizacija si lahko čestita, da je pri tem sodelovala. Če so načela načrta zdrava, je uspeh odvisen od sodelovanja vseh udeležencev vlad in od možnosti, da se zlate marke lahko nakažejo na upniške države, ne da bi pri tem trpela industrija in trgovina sveta. Potrebno je, da eksportira Nemčija več blaga kakor pred vojsko,

seveda pa sme mednarodne trge le minimalno motiti. Porabna možnost sveta raste, kontinenti, ki pred vojsko niso prihajali v poštev, se porajajo kot novi trgi. Gospodarska obnovitev bo prišla veliko prej, kakor si pa večina od nas misli. — Belgijski finančni minister Janssen je izrazil upanje, da bo kongres nova etapa za boljši red na svetu, da bo pravica večja, blagostanje večje, veselje večje.

V transportni skupini kongresa so sprejeli več resolucij in predlogov, tičočih se ureditve mednarodnega transporta. Med drugim priporoča transportni odbor ratifikacijo bernskega dogovora glede mednarodne železniške službe in razširjenje sestavljenih vozniških splošnih za mednarodni promet na vse dežele. V vrsti študij o glavnih virih gospodarskega bogastva je govoril John Lyz o bombažu in volni. Poleg carinskih tarifov, kurzov in žetve moramo upoštevati tudi modo; v zadnjih letih tekstilni industriji ni bila ugodna. Saj je obleke zmeraj manj. Itd. Na kongres se bomo še povrnili.

Češkoslovaško finančno poročilo.

Obe zbornici narodne skupščine Češkoslovaške republike sta odobrili zakon, s katerim se menja in dopolnjuje zakon z dne 14. aprila 1920 o Narodni banki. Najglavnejša določba te novele, s katero se pravzaprav daje dosedanjemu faktičnemu stanju samo pravna oblika, je predpis, s katerim se nalaga Narodni banki ČSR dolžnost obvarovati razmerje češkoslovaške krone k polnovrednemu zlategu denarju tujih držav v višini zadnjih dveh let. Kedaj se bode ta Narodna banka z akcijskim kapitalom 12 milijonov zlatih dolarjev USA (1 akcija à 100 zlatih dolarjev USA) uresničila, je vprašanje zelo kratke dobe.

S to novelo so uzakonjene dosedaj veljavne smernice češkoslovaške denarne politike.

V kolikor se tiče finančno-pravnih mednarodnih odnošajev in uprave pravnih razmer, ki so nastale še v dobi veljavnosti bivšega skupnega avstro-ogrškega denarja, bilo bi pomniti sledeče:

Dne 23. aprila 1925 so bili v Varšavi podpisani dogovori glede dosedaj nerešenih finančnih vprašanj med Češkoslovaško in Poljsko republiko. Dogotovljen je bil dogovor o izdaji depozitov, katera dogovora sta včlenjena v takozvani likvidacijski dogovor.

Z zastopniki Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se je vršila v drugi polovici januarja 1925 predhodna informacijska konferenca glede ureditve vzajemnih terjatev in obvez, nastalih v avstro-ogrskih kronah, pri čemur sta si obe stranki medsebojno razjasnili svoja stališča. Do zaključka zaenkrat še ni prišlo.

Napram Ogrski se je sestavil seznam medsebojnih terjatev in obvez starokronskih, v smislu vladne odredbe ČSR iz leta 1924, kot priprava za izravnavo teh pravnih razmer. Označba čsl. vrednostnih papirjev na Ogrskem glasom pogodbe z Ogrsko z dne 13. julija 1923 je bila končno veljavno končana z dnem 30. aprila 1925.

Glede kovanja drobnega denarja se mora navesti, da je z zakonom z dne 25. septembra 1924 št. 218 bila vlada upolnomočena s kovanjem petkronskega denarja. Dobiček iz kovanja tega denarja pomnoži državi zlati zaklad, ki se koncem leta 1924 ceni na 23.800.000. Kovanje petkronskega denarja se je ravnokar začelo, tako, da se lahko pričakuje, da pride v drugi polovici l. 1925 v promet.

Zadnji stari drobn avstro-ogrski novci à 1, 2 in 10 vin. so bili stavljeni iz prometa, tako, da krožijo sedaj na ozemlju ČSR samo drobni novci češkoslovaškega kova.

Napredovanje italijanske zunanje trgovine.

Leta 1924 se je italijanska zunanja trgovina zelo dvignila. Razlogi so različni. V preteklem letu je ozdravljenje svetovnega gospodarstva izdatno napredovalo; posebno ozdravljenje Nemčije je na italijanski poljedelski izvoz ugodno vplivalo. Danes dobiva Nemčija skoraj iste množine južnega in svežega sadja iz Italije, kakor jih je dobivala pred vojsko, saj gre 60 odstotkov vsega svežega italijanskega sadja v Nemčijo; na drugi strani si pa nemški eksport v Italijo vsled visoke italijanske zaščitne carine iz leta 1921 še ni priboril prejšnjega mesta. Nadalje se je zvišal eksport italijanske bombaževine in volnenega blaga na Balkan in v ves orient. Nasprotno si pa trgovina z Rusijo kljub vsemu prizadevanju ne more opomoči; niso krive samo kaotične razmere v Rusiji, temveč tudi način od Rusov ponujane plačevanja; za svoje produkte zahtevajo takojšnje plačilo, za inozemsko dobavo pa večleten rok, ki jim ga nobena industrija ne more dovoliti. Zato v Italiji že dolgo časa študirajo, če ne bi mogle ustanoviti italijanske banke skupnega zavođa za financiranje eksporta v Rusijo. Bistveno so pospeševale italijanski eksport tudi nizke mezde italijanskih industrijskih delavcev. Statistika državnega zavarovanja pravi, da se je povprečna mezda delavcev dvignila od leta 1913 do prvega četrtletja 1924 od 3,54 na 17,24 lir oziroma od 100 na 487, dočim se je obenem dvignila cena za 21 najvažnejših živil od 100 na 590; realna mezda je šla torej precej nazaj. To nezdravo razmerje se je v zadnjem času še poostriilo, ker so šle cene spet gor, dočim so ostale mezde iste kot prej; kajti pod fašistovsko vlado nimajo delavci pravice združenja in štrajkanja. Zato vidimo nekaj kar se nam zdi naravnost neverjetno: italijanske strojne tovarne pošiljajo svoje izdelke v Švico, jeklarne pa svoj material na Angleško. So pač izdelki bolj poceni.

Od 1923 na 1924 vidimo tale prirastek:

Import se je dvignil od 17.189 milijonov lir na 19.487 milijonov, eksport pa od 11.086 na 14.310 milijonov lir; tako se je importni previšek znižal od 6103 milijonov na 5177. Poudariti je treba, da se tiče zvišani uvoz skoraj izključno industrijskih surovin, dočim se je import živil in zlasti pšenice kljub slabi lansk letini znižal, ker je živela Italija od dobre letine 1923. O dvigu izvoza italijanskih živil nas pouči sledeča tabela:

	V meterskih stotih	1923	1924
Jajca	90.000	260.000	
Sir	220.000	336.000	
Pšenična moka	795.000	1.279.000	
Oranže	813.000	1.233.000	
Citrone	1.409.000	1.758.000	
Sveže sadje	1.128.000	1.605.000	
Mandeljni	237.000	285.000	
Vino (v hektolitrih)	697.000	2.410.000	

	V milijonih lir	1923	1924
Jajca	90.78	265.73	
Sir	331.64	409.64	
Pšenična moka	108.92	180.43	
Oranže	87.05	169.94	
Citrone	107.82	130.84	
Sveže sadje	133.49	218.63	
Mandeljni	185.52	287.37	
Vino (v hektolitrih)	125.87	274.89	

Pri uvozu industrijskih surovin omenimo, da je plačani premog 7²/₃ milijona ton v vrednosti nekaj čez poldrugo milijardo lir ostal po teži in vrednosti nespremenjen; premog na račun reparacij iz Nemčije se je pa zvišal od 1923 na 1924 od 1.480.000 ton na 3.672.000 ton. Sicer pa omenimo:

	V meterskih stotih	1923	1924
Surovi bombaž	1.853.000	2.014.000	
Železo	4.337.000	5.385.000	
Lito železo	1.322.000	2.011.000	
Baker	470.000	548.000	
Les (v tonah)	997.000	1.361.000	
Petrolej	1.141.000	1.177.000	
Bencin	1.326.000	1.584.000	
Surove kože	330.000	384.000	

	V milijonih lir	1923	1924
Surovi bombaž	2243.67	2809.52	
Železo	144.27	201.88	
Lito železo	68.41	101.34	
Baker	309.75	353.82	
Les (v tonah)	336.83	592.23	
Petrolej	92.81	89.39	
Bencin	265.82	278.19	
Surove kože	271.89	342.10	

Sorazmerno z uvozom surovin se je dvignil industrijski izvoz. Na prvem mestu je še zmeraj vkoreninjena surova svila temelječa na gojitvi sviloprejk. Njena izvozna vrednost je dosegla v preteklem letu, z malim dvigom napram 1923, skoraj dva milijona lir za 54.000 meterskih stotov. Glavni kupci so Francija, Švica in Nemčija. Tipičen je dvig umetne svile, kar spada bolj v kemijo kot v tekstilno obrt; izvozili so je 5¹/₂ milijona kilogramov v vrednosti 319 milijonov lir, leta 1923 pa 2³/₄ milijona kilogramov v vrednosti 162 milijonov lir. O drugih izvoznih predmetih nas pouči sledeča tabela:

	V meterskih stotih	1923	1924
Bombažovo predivo	132.000	178.000	
Bombaževne tkanine	453.000	523.000	
Volnene tkanine	37.000	69.000	
Svilene tkanine (v kg)	617.000	763.000	
Polsvil. tkanine (v kg)	872.000	1.356.000	

	V milijonih lir	1923	1924
Bombažovo predivo	247.29	363.24	
Bombažne tkanine	1389.—	1654.92	
Volnene tkanine	136.88	277.94	
Svilene tkanine (v kg)	208.79	228.91	
Polsvilene tkanine (v kg)	95.25	133.77	

Za bombažovo predivo so najvažnejši odjemalci Nemčija, Levant in

Viktor Kovač.

Praktični računar.

(Ponatis prepovedan.)

Računati zna vsak, kdor zna do deset šteti in kdor ve, da je 2 krat 2 štiri in ne pet, toda praktično računati ne zna mnogokrat tudi ne najbolj spreten trgovec. Dandanes je pa praktično računanje neobhodno potrebno, ako si hočeš prihraniti tako dragi papir in ravno tako dragi za to izgubljeni čas. Posebno pri množitvi in pri preiskovanju pravih ali nepravilnih računov si lahko prihraniš mnogo dragega časa, mnogo dragega papirja. To mojo trditev hočem dokazati s sledečimi primeri:

437 × 365	42179 × 81325
1311	210895
2622	84358
2185	126537
	42197
	337432
159505	3430207175

Predstojeca primera nam kažeta točno, da se izgubi pri tem mnogo časa, papirja, črnila ali svinčnika. Da si pa vsakdo to lahko prihrani, hočem navesti oziroma dokazati, da moreš množiti katerekoli števili brez vsake težkoče in to na pamet. Hočem namreč dokazati, da moreš množiti dve kakršnikoli števili, ne da ti je treba uporabiti mnogo papirja, časa in premišljevanja. Seveda hočem že sedaj poudarjati, da je za to treba, da imaš tudi nekoliko vežbe, kajti brez vežbe ne izvršiš niti najbolj priprostega računa. Hočem pa s tem dokazati, da končni znesek zapišeš lahko takoj in da se v teku dveh minut lahko prepričaš, je-li tvoj račun pravilen ali ne. Za to je pa seveda treba, da preučiš celi ta moj spis.

Ako se dobro izvežbaš, ti bo to delalo veselje, ker razven praktične koristi, katero ima, tudi lahko zabavaš kot računski umetnik svoje goste, svoje znance.

To, kar sem do sedaj navedel, hočem dokazati s pomočjo sledečih primerov: 35 × 26, 241 × 23, 3635 × 9274 in 5214 × 48325. Vzemi košček papirja in pokrij s tem množenca (multiplikanta) tako, da se vidi le enojka. Obedve enojki imenujemo zunanje pare števil, in sicer so bili od primerov, ki sem jih gori navedel, zunanji pari: 5 × 6, 1 × 3, 5 × 4 in 4 × 5.

Ce odkriješ sedaj številke za eno mesto na levo, dobiš sledeče zunanje pare: 3 × 6, 4 × 3, 3 × 4 in 1 × 5.

Sedaj si moraš še zapomniti pojem bližnjih ali enostavno notranjih parov števil.

Notranji pari števil obstajajo iz obeh števil, ki sta najbližji zunanjim tedaj začni pokrivati na desni strani tudi številko za številko, da dobiš sledeče notranje pare: 5 × 2, 1 × 2, 3 × 7 in 1 × 2.

To razkrivanje števil na ta način nadaljuješ in dobiš sledeče

zunanje pare:	2 × 3	6 × 4	2 × 5
in notranje pare:	4 × 2	3 × 7 + 5 × 2	1 × 2 + 4 × 3
nato pa zunanje pare	3 × 4		5 × 5
in notranje pare	6 × 7, 3 × 2, 5 × 9	2 × 2, 1 × 3, 4 × 8	

Ako si zračunal na ta način vse številke na levi strani, začni na to na desni oziroma pri množitelju (multiplikatorju) ravno tako številko za številko. Ko si se enkrat iznebil od na desni strani stoječega števila enojke, dobiš pri prejšnjih primerih sledeče zunanje pare:

3 × 2, 2 × 2, 3 × 7, 4 × 2

in sledeče notranje pare:

6 × 2 + 3 × 9, 2 × 3, 1 × 8, 4 × 4.

Sedaj pokrij pa tudi desetice. Ker pri prvih dveh primerih ni višjih števil, je to tedaj končano. Pri zadnjih dveh primerih pa imaš sledeče zunanje pare: 3 × 2, 5 × 3

in notranje pare: 6 × 9, 2 × 8 in 1 × 4.

Pri stotinah dobiš sledeče zunanje pare 3 × 9, 5 × 8

in notranje pare: 2 × 4.

Zdaj pokrij zopet eno mesto števila in računaj dalje. Pri tem računu pride samo zadnji primer v poštev, ker tudi tretji primer na desni strani nima več števil, s katerimi bi zamogel tvoriti nove pare. Pri zadnjem primeru imaš tedaj še sledeči zunanji par: 5 × 5 in nobenega notranjega para več.

Te pripomočke si kaj lahko zapomniš. Skratka: Levo številko pokrij s papirjem in iznebi se zaporedoma številke za številko, da na ta način napraviš zunanje in notranje pare. Ko si izvršil s številkami na levi strani, tedaj začni pokrivati na desni strani tudi številko za številko, da dobiš zopet zunanje in notranje pare.

Argentinijska, za volneno blago Avstrija, Jugoslavija in Indija, za umetno svilo in svilnate tkanine Velika Britanija, za polsvilene tkanine Velika Britanija, Indija in Egipt. Prav posebno se je dvignil izvoz avtomobilov, od 12.750 komadov leta 1923 na 19.000 milijonov na skoraj 400 milijonov lir. Glavni odjemalec je Velika Britanija, sledijo ji Švica, Avstralija in Španija.

Za posamezne dežele italijanskega izvora imamo podatke za prvih 11 mesecev preteklega leta. S približno 10 odstotnim pribitkom dobimo številko za vse leto.

	Uvoz	Izvoz
	v milijonih lir	
Švica	346	1416
Zedinjene države	4106	1074
Velika Britanija	1916	1313
Nemčija	1316	1371
Francija	1266	1628
Argentinijska	987	702
Jugoslavija	505	335
Avstrija	400	605

Izšla je nova
TRGOVSKA KORESPONDENCA
Spisala prof. Albert in Franjo Sič.
Cena Din 80.—, po pošti priporočeno
Din 6.— več. Naroča se pri Trgovskem
dr. »Merkur«, Ljubljana, Gradišče 17/L.

OBRAZEC.

V prihodnjem oddelku se uporabljajo kratice:

Produkt (znesek) iz zunanjih parov PZ
 Produkt iz bližnjega notranjega para PN
 Ostanek prejšnjega celotnega produkta O

Kakor je razvidno iz sledečih primerov, se sestavlja množitev iz različnih operacij. Vsaka operacija obstoja iz množitve enomestnih števk in iz seštevanja. To izvrši lahko vsakdo na pamet. Ako si izvršil tako delno operacijo, dobiš število z dvema ali tremi številkami. Enojko tega števila lahko zapišeš takoj kot del te rešitve, pa je ostanek, kateri se označuje v prihodnji obliki z O. Te omenjene enojke tvorijo v svoji skupnosti končni produkt (znesek), katerega si hotel izračunati in sicer tvori prva enojka enojko končnega produkta, druga enojka desetico produkta, tretja enojka stotico in tako dalje, ali skratka rečeno: Zapiši končni produkt že med računanjem na pamet počasi od desne strani na levo. —

Sedaj sledijo slike vseh štirih primerov:

Prvi primer.

Obrazi	Slika	Računanje na pamet	Rezultati
	35×26		
PZ	35×26	5×6	0
O + PZ + PN	35×26	$3 + 18 + 10$	1
O + PZ	35×26	$3 + 6$	9
Končni rezultat je tedaj			910

Drugi primer.

	241×23		
PZ	241×23	1×3	3
O + PZ + PN	241×23	$0 + 12 + 2$	4
O + PZ + PN	241×23	$1 + 6 + 8$	5
O + PZ	241×23	$1 + 4$	5
Končni rezultat je			5543

Tretji primer.

	3635×9274		
PZ	3635×9274	5×4	0
O + PZ + PN	3635×9274	$2 + 12 + 35$	9
O + PZ + PN + PN	3635×9274	$4 + 24 + 21 + 10$	9
O + PZ + PN + PN + PN	3635×9274	$5 + 12 + 42 + 6 + 45$	0
O + PZ + PN + PN	3635×9274	$11 + 27 + 12 + 21$	1
O + PZ + PZ	3635×9274	$7 + 54 + 6$	7
O + PZ	3635×9274	$6 + 27$	33
Končni rezultat je			33710990

Četrti primer.

5214 × 48325

Ako si že dobro izvežban, tedaj boš računal vse na pamet in boš zapisal le rezultate.

Tedadaj: 5214 × 48325

Rezultati	Ostanek
0	2
5	1
5	2
6	6
6	4
9	3
1	5
25	
251966550	

Oziroma tako:

A.	5214 × 48325	
	251966550	
Ali navadno računamo:	5214 × 48325	Za neučenega bo to čudež.
B.	20856	
	41712	
	15642	
	10428	
	26070	
	251966550	

Ako se hočeš prepričati, da-li si pravilno izračunal, postopaj sledeče: Množenec se skrči tako-le:

5214 = 5 + 2 + 1 + 4 = 12, 12 = 1 + 2 = 3 ali pa 5 + 4 = 9, kar se ne vpoštevava, ostane 2 + 1 = 3. Ravno tako stori z množiteljem: 48325 = 4 + 8 + 3 + 2 + 5 = 22, 22 = 2 + 2 = 4 ali pa 4 + 5 = 9 (se

ne vpoštevava). 8 + 3 + 2 = 13 = 1 + 3 = 4 in slednjič ravnotako s produktom 251966550, tedaj: 2 + 5 + 1 + 9 + 6 + 6 + 5 + 5 + 0 = 39, 39 = 3 + 9 = 12 = 1 + 2 = 3 ali pa 9 se ne vpoštevava, 2 + 1 + 6 = 9 se tudi ne vpoštevava, ostane še 5 + 6 + 5 + 5 = 21 = 2 + 1 = 3. Ker pa tvori 3 × 4 (množenec in množitelj) = 12, ker pa znaša produkt 3, je tedaj račun pravilen. —

Ravno tako postopaj pri delanju — tedaj:

413 : 13 = 31769
 23
 100
 90
 120
 3 ostanek

Dividend 4 + 1 + 3 = 8 kot kontrolna številka.

Divizor 1 + 3 = 4 kvocijent (količnik).

3 + 6 = 9 se ne vpoštevava in zato izostane,

1 + 7 = 8, 32 = 3 + 2 = 5 + ostanek 3, tedaj tudi 8.

To se lahko vporablja tudi pri seštevanju:

1285
 7654
 3521
 9723
 1489
 3948
 6157

30 = 3 + 0 = 3

34 = 3 + 4 = 7

34 = 3 + 4 = 7

37 = 3 + 7 = 10

33777 27 2 + 7 = 9 = 0

3 + 3 + 7 + 7 + 7 = 27 2 + 7 = 9 = 0

Začni seštevati na levi strani in seštevaj navpično ter zabeleži celo vsoto, potem seštevaj drugo, tretjo in četrto navpično vrsto in zapiši vsoto pod prejšnjo — pomikajoč na desno. Na to seštej nove vsote zopet od desne na levo, nakar moraš dobiti isto vsoto kakor prvokrat. Ako obe vsoti oziroma seštevne vsote skriš, moraš dobiti končno od obeh vsot eno in isto številko oziroma tudi ničlo. S pomočjo tega matematičnega ključa si prihraniš mnogo zatega časa, mnogo papirja; pa tudi mnogo jeze in nevolje.

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega sveta. — Piše Just Piščanec.

XVI. ODLOČBA D. S. ŠT. 31.461 OD 15. OKT. 1924.

Za tvrdko Tr. v Lj. sem 12. julija 1923 prijavil 239 kg omare za led kot izdelki iz mehkega, lesa posebej ne imenovani, barvani, t. p. 433, t. 1., c), po 100 Din za 100 kg. Carinarnica je pri uradnem pregledu »ugotovila«, da spadajo predmetne omare v t. p. 434, t. 2., po 120 Din za 100 kg ter me kaznila na podlagi čl. 166. c. z. Carinarnično rešenje se mi je zdelo pomanjkljivo, enostransko in v zakonu neutemeljeno, zaradi česar sem vložil pritožbo na g. ministra financ, v kateri sem obravnaval:

1. V zapisniku, napravljenem predno se je izdalo carinarnično rešenje, sem izvajal razloge, zakaj je predmetna roba smatrati deklarirana kot povsem pravilno in soglasno s car. tarifo in njenim komentarjem. Ta namreč uvršča take omare izrečno v t. p. 433 ter ne more pri tem imeti nikakega vpliva majhna, na omarah prosto pritrjena, komaj 0.17 kg težka poniklana pipica, katera se lahko oddvoji in ocarini posebej. Pri izvršenem nadpregledu je carinarnica pipico istinito oddvojila in posebej stehtala. Teža te pipice (0.17 kg) je napram teži cele omare (60 kg) prav neznatna. Ker se pa pipica lahko sname, ne more se smatrati kot »veza« v smislu tarife.

2. Ocarinitve in kaznjenje sta tudi v očitem nesoglasju s tarifo in njenim komentarjem, ker slonita na napačni razlagi istih. Pripomba 1. za tar. p. 433 namreč določa, da se sirovi lesni izdelki v zvezi z drugim materialom (dosledno torej s finim in najfinejšim materialom!), razen prostega metala in kože imajo cariniti po t. p. 433., t. 1. c), 2. c), 3. c). Ako bi torej predmetne omare bile sirove, bi jih dosledno, v smislu te pripombe, bilo cariniti po t. p. 433., t. 1. c) po 40 Din za 100 kg, čeprav bi omare bile v zvezi s finimi materialom. Pravi absurdum bi pa bil, ako bi se uvrstile v t. p. 434., t. 2. po 120 Din samo zaradi okolnosti, ker so nekoliko pobarvane, kar bi se pač z lahkoto izvršilo po ocarinjenju v tuzemstvu! Nesoglasje med pripombami 1. in 2. za t. p. 433. je torej eklatantno. Ker pa v zakonu samem ni točno določeno in je nejasno, v katero tar. postavko je uvrstiti tako robo, ne more zame biti niti govora o kakšni nepravilnosti, tem manj o kaznitvi. Trditev v rešenju carinarnice, da ta »drugi« material ne može biti fini »ali najmanje najfiniji«, je le prosto tolmačenje carinarničnih organov, katero pa ne more spremenjati obnarodovani tekst tarife.

(Konec prihodnjič.)

KUPUJMO IN PODPIRAJMO

izvrstno

Kolinsko cikorijo

domači izdelek.

Trgovina.

Pozor pred sleparskimi inozemskimi trgovci. Dobili smo: po vsej Sloveniji so se zopet pojavili raznovrstni inozemci, posebno iz Italije in tudi iz Nemčije in Švice, ki se navadno izdajajo za lesne industrije in lesne veletrgovce ter navajajo za informacije celo večje inozemske bančne zavode. Nekateri kupujejo manjše količine, večina pa velike partije in sklepa pogodbe za stotine vagonov z zahtevo takojšnje dobave. V nekaterih primerih plačajo prve dobavljene vagonne, navadno pa zahtevajo že prvo dobavo na kredit in se sklicujejo na dobre reference in na veliko trgovino. Večkrat plačajo 20, 30 tudi še več vagonov, da dobijo zaupanje, zadnjo dobavo pa ostanejo v večjih zneskih dolžni in tako oškodujejo naše lesne trgovce in producente. Opozarjamo ponovno, naj nihče ne odpošlje ali kreditira les inozemskemu lesnemu trgovcu, pa če ima še take reference, brez denarja, akreditiva ali polnega zasužuranja denarja, ker se take dobave sploh ne plačajo in se take terjatve največkrat tudi sodnijsko ne morejo izterjati.

V. Ljubljanski velesejm. Prijavni termin za udeležbo na V. Ljubljanskem velesejmu, ki se vrši od 29. avgusta do 8. septembra t. l., bo v kratkem zaključen. V naših razmerah, kjer se neprestano snujejo nova in predručajujo obstoječa tvorniška podjetja, kjer se produktom še vedno odpirajo novi izgledi konzuma, nove možnosti razpečavanja, je velesejm vsem producentom in veletrgovcem v izredno korist in podporo, ki je ni mogoče nadomestiti. V svojem okrilju bo zbral tisoče in tisoče kupcev in vsakemu producentu in trgovcu, ki si ne zapira oči pred neprecenljivimi koristmi, ki mu jih velesejm nudi, priporočamo, da se ga kot razstavljalca udeleži ter nemudoma vpošlje upravi velesejma svojo prijavnico. — Velesejm naj bo istinit odraz naše delavne sposobnosti in močne volje, slika našega bogastva, ki zamore dati zaslužka našemu človeku in ga priljubiti svoji rodni grudi, a kapitalu uspešno polje za napredek. Pokažimo, da smo zavedni narod, ki si v svoji svobodni državi želi miru in dela ter ima voljo in je sposoben, da se kosa z drugimi. S temi željami mora vsak naš človek, vsaka naša korporacija podpreti akcijo za Ljubljanski velesejm, ker ob delavnosti vsakega poedinca je odvisen uspeh.

Trgovinska pogodba z Anglijo. Naša vlada je trgovinsko pogodbo, ki je bila sklenjena med kraljevino Srbijo in Anglijo, kakor javljajo listi, odpovedala Zunanje ministrstvo je obvestilo angleško

vlado, da je naša vlada pripravljena pri-
četi takoj pogajanja za sklenitev nove
trgovinske pogodbe. Angleški poslanik
Cunart je dne 25. t. m. konferiral v tem
oziru s pomočnikom zunanjega ministra
Markovićem V razgovoru so bile modali-
tete nove trgovinske pogodbe, kakor tu-
di rok, kedaj se imajo pričeti oficijelna
pogajanja.

Češkoslovaška železna industrija. Šte-
vilna in velika naročila iz inozemstva so
oživila delavnost češkoslov. železarn.
Velike dobave za Anglijo so v znatni
meri pospešile produkcijo jekla. Ker
zahteva Rusija kredite na daljše termi-
ne, bo mogla češkoslovaška industrija
zadovoljiti samo enemu delu naročb iz
sovjetske Rusije.

Carina.

Znižane postavke v novi carinski tari-
fi. — Naša nova carinska tarifa vsebuje,
kakor smo že poročali, za uvoz dve vrsti
po tavk: maksimalne in minimalne. Po-
leg tega se je ministrski svet poslužil po-
oblastila zakona o budžetskih dvanajsti-
nah ter je v smislu člena 15. nove carin-
ske tarife nekatere minimalne tarifne
postavke še znižal. Te znižane postavke,
ki so bile vzete za podlago trgovske po-
godbe z Italijo, veljajo danes za uvoz iz
vseh držav, ki so z našo državo v pogod-
benem razmerju. Znižane postavke so:

Oluščen riž 7 (mesto 16), karfiol, špar-
gelj, melone artišoke 6 (mesto 15), zelje,
ohrovt, koleraba, zeleni fižol in grah, kuma-
re, salata, redkev, tenče, špinata, paprika
i. p. 6 (mesto 10), čebula, česenj, luk 7 (10),
krompir 4 (6), uvoz krompirja od 1. aprila
do 30. junija je carine prost. Orehi, jabolka,
češnje, marelice, breskve, sveže v zavojih 20
(40), nezavite 14 (30), limone so proste (20),
oranže 5 (20), mandlji v ljuski 20 (60), izlu-
ščeni 35 (90), suhe fige v zavojih do 10 kg
25 (70), drugače pakirane 15 (40), rožiči 6
(40), kostanj in maroni 10 (40), sveže cvetje
200 (400), moka 8 (10), jedilna olja 30 (50),
olivno olje v stagoni, manjših od 25 kg 45,
vino vermut do 18% in Marsala do 20% v
sodih in balonih 100 (300), šumeča vina 250
(600), medicinska vina 150 (200), običajna vi-
na plačajo normalno minimalno postavko
180. Makaroni, rezanci i. p. 40 (80), čokolada
v tablah ali komadih 130 (200), konzervirano
mleko 20 (30), fini siri (strachino, gorgon-
zola itd.) 80 (150), navadni 70 (100), sveče
iz parafina ali stearina 70 (90). Bombažovo
predivo za drobno prodajo (cvira) sirov 70
(100), beljen 90 (120), barvan 110 (140),
gladke bombažne tkanine 120 (250), mreže
za ribolov 75 (200), predivo od lana in ko-
noplje 12 do 50 (20 do 70), tkanine od lanu
in konoplje 25 do 120 (35 do 400), vrvi in ko-
noplje preko 5 mm debeli 45 (80), od 1 do
5 mm 65 (100), vrece iz jute 32 (70), volnene
tkanine v teži 700 g na 1 m² 180 (250), od
500 do 700 g 230 (300), od 300 do 500 g 230
(350), pod 300 g 350 (450). Predivo iz svile
za drobno prodajo, surovo 260 (600), kuhano,
beljeno, barvano 320 (800), svilene tkanine
1800 (2500), polsvilene 800 (1200). Moški
klobuki iz klobučevine, opremljeni 2-20 (3) od
komada, neopremljeni 1-20 (2), slamniki mo-
ški, opremljeni 1-60 (2), neopremljeni 1
(150), ženski 3-50 (5) in 2-50 (3-50). Roka-
vice iz usnja, brez podloge 1500 (1800), s
podlogo 900 (1500). Pnevmatike, gumijeve
cevi, kavčukovi pasovi 180 (200), razglednice
250 (300), otesan marmor ali alabaster nad
16 cm debelosti 1-25 (2), pod 16 cm 2 (5),
poliran, izbrušen 4-50 (8), kiparski izdelki
iz marmorja ali alabastera v komadih preko
5 kg 40 (80), 5 kg ali manj 90 (105), okra-
ski za zgradbe iz gipsa 30 (100), deli za
dežnike, izvzemši držaje 16 (25), električni
aparati z malimi motorji (ventilatorji i. pod.)
140 (250), motocikli 20% (30%) od vredno-
sti, ravno tako posamezni deli, avtomobili
in rezervni deli 20% (30%) od vrednosti. —
Carinske postavke so določene v zlatu in je
tedaj pri današnjem ažiju pomnožiti gori na-
vedene postavke s 12. — K zgoraj navedenim
carinskim postavkam, ki se tičejo življenskih
potrebnosti, je pripomniti, da za zelenjavo in
sočivje vključivši krompir, a izvzemši karfi-
jol, špargelj, melone, artišoke, začasnje ne
veljajo. Ti predmeti so do nadaljnjega carine
prosti. Ravno tako je do nadaljnjega carine
prosta tudi moka.

Carinjenje blaga do 19. junija. Po
odredbi finančnega ministra se mora vse
blago, ki je dospelo iz inostranstva pred
19. junijem, zacarinirati po starih carin-
skih postavkah, vendar ako trgovec želi,
da se to blago zacarini po novih carin-
skih postavkah, mu morajo carinske
oblasti dovoliti.

Carinjenje pošiljk iz Luksemburške in
Lichtensteinske države. Blago luksem-
burškega in lichtensteinskega izvora se
pri uvozu v našo državo carini po mini-
malni carinski tarifi. Luksemburška je v
carinski uniji z Belgijo, Lichtensteinska
pa z Švico, vsled česar ni nikakega po-
voda za maksimalno carinjenje, kajti ta-
ko Belgija, kakor Švica sta z našo drža-
vo v carinsko-pogodnostnem razmerju.

Carinjenje paketov v Dalmaciji. Mini-
strstvo pošte in telegrafa je odredilo, da
se od 1. julija t. l. ukine carinjenje

poštnih paketov v Šibeniku, Makarskoj,
Herceg-Novom in Kotoru. Od 1. julija se
bodejo paketi za Šibenik in Makarsko
carinili v Splitu, a za Herceg-Novi in Ko-
tor v Gruzju. Trgovski krogi v Dalmaciji
so vsled te naredbe do skrajno ogorčeni
ter ne razumejo postopanja ministrstva
pošte in telegrafa.

Denarstvo.

Uradni tečaji tujih valut za mesec ju-
lij. Finančni minister je z odlokom dne
23. junija določil sledeče obvezne tečaje
za tuje valute tekom meseca julija: 1
napoleonor 225 Din, 1 turška lira 252
Din, 1 angleški funt 280 Din, 1 dolar
57-50 Din, 1 kanadijski dolar 57 Din, 1
zlata nemška marka 13-70 Din, 1 zlati
zlot 9-70 Din, 1 avstrijski šiling 8-10 Din,
100 francoskih frankov 271 Din, 100 švi-
carskih frankov 118 dinarjev, 100 ita-
lijanskih lir 216 dinarjev, 100 belgijskih
frankov 268 dinarjev, 100 holandskih
forintov 2390 Din, 100 rumunskih lejev
26-50 Din, 100 bolgarskih levov 41-50
Din, 100 danskih kron 1540 Din, 100
norveških kron 970, 100 pezetov 840 Din,
100 drahem 96 Dn, 100 češkoslovaških
kron 810 Din. Po teh tečajih se bodo me-
seca julija plačevale nove pristojbine po
zakonu o taksah, kakor tudi pristaniške
takse.

Promet.

Olajšave za potne liste. Ze dalje časa
se posamezne države pogajajo, kako bi
znižale pristojbine za vidiranje potnih
listin in s tem pospešile promet. Strem-
ljenja interesentov, da se navadne pri-
stojbine popolnoma odpravijo, so sicer
upravičena, a neizvedljiva, ker države
izjavljajo, da ne morejo pogrešiti do-
hodkov, katere jim donaja vidiranje
potnih listin. Na vprašanje pristojbin so
se razbila tudi pogajanja med Avstrijo
in Nemčijo, ki sta želeli v medseboj-
nem prometu potne listine sploh odpra-
viti. — Tudi naša država stremi za tem,
da olajša osebni promet z inozemstvom
in je v tem oziru stopila v stik z razni-
mi državami. Z Italijo se je že zedinila
v toliko, da se plačuje za vize na šest-
mesečno dobo taksa 10 zlatih frankov,
na trimesečno dobo taksa 5 zlatih fran-
kov in za tranzitna viza po 1 zlati frank
za vsako smer. Na tej podlagi se bodo
pogajanja z drugimi državami nadalje-
vala in se bodo najbrže pogodbe tako
pravočasno sklenile, da bodo nove po-
tne olajšave mogle stopiti v veljavo že z
začetkom meseca avgusta t. l.

Minister saobračaja je dovolil posetni-
kom ljubljanskega velesejma, ki se vrši
v času od 29. avgusta do 9. septembra,
50% popust na vseh progah državne že-
leznice.

Otvoritev liške železnice. Dne 28. t. m.
se odpravi javni promet na normalni progi
Gračac—Split—Šibenik. Proga se ne
odpravi svečano, ampak jo obide najprej
strokovna komisija in jo pregleda, na
kar se odpravi javen promet.

Nova zračna proga. V prvih dneh me-
seca julija se odpravi nova proga z evro-
plani Brindisi—Carigrad. V kratkem bo
odpotovala eskadra italijanskih letalcev
iz Rima v Moskvo. Modalitete za ta polet
so že določene.

Razglas glede poštnih znamk. Minister
za pošto in telegraf je odobril z odlokom
z dne 5. in z dne 14. maja 1925, št. 14.831
in 29.252, da se smeta čez poštne znam-
ke po 3 Din, izdelane v Londonu v tem-
nomodri barvi, natisniti ceni 0-25 in 0-50
Din v črni barvi. Te znamke po 25 p in
50 p so se dale v promet dne 5. junija
1925.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja
članstvo na razglas o volitvah v obrtno
sodišče (Ur. l. št. 58). Člani so dolžni do
4. julija t. l. naznaniti mestnemu magi-
stratu vse dne 22. junija t. l. zaposlene
osobje, ki je izpolnilo 20. leto starosti in
biva najmanj leto dni v tuzemstvu in ne
spada k stanu učencev. Potrebni podatki
in tiskovine se dobe v gremijalni pisar-
ni kakor tudi na mestnem magistratu
(soba št. 22, mestna posvetovalnica).

Gremij trgovcev v Ljubljani nazna-
nja, da je zaprosil g. velikega župana za
podaljšanje roka za vložitev prijav usluž-
bencev za volitve v obrtno sodišče, ka-
teri rok poteče že 4. julija t. l. O uspehu
prošnje poročamo.

Razno.

Konferenca v Florenci končana. Po
poročilu iz Florence so pogajanja med
Italijo in Jugoslavijo končana in je šef
naše delegacije že odpotoval v Rim, da
tam v imenu vlade podpiše sklenjene
konvencije. Menimo, da bi bil že
skrajni čas, da bi se obvestilo tudi
javnost o poteku pogajanj in o storjenih
sklepih.

Pravilnik k stanovanjskemu zakonu.
Na podlagi člena 83. stanovanjskega za-
kona je minister za socialno politiko
izdelal in podpisal pravilnik k temu za-
konu, v katerem med drugim tudi pre-
cizira nekatere nejasne odredbe stano-
vanjskega zakona.

Potek nemško-francoskih trgovinskih
pogajanj. Trendelenburg, načelnik nem-
ške trgovinske delegacije, je izročil si-
noči Chaumetu novo noto, o kateri se je
takoj začela razprava med člani obeh de-
legacij. Ta izmenjava vidikov se je
zavlekla do pol noči in se bo nadaljevala
še na prihodnjih sestankih.

Gozdarsko-lovska ribarska razstava v
letu 1926. Ze o priliki v manjšem ob-
segu prirejene lovske razstave na ljub-
ljanskem velesejmu leta 1924. se je spro-
žila misel, da bi se priredila, če še ne v
letu 1925., pa vsaj v letu 1926. skupno
z lovske in ribarske, naj bi pokazala raz-
stava, ki bi bila brezdvoma za pred-
metni poduk, za gospodarstvo in trgo-
vino naše ožje domovine velikega po-
mena. Prireditelj naj bi z izložbo pri-
merne gradiva širšim krogom nazorno
predočila vzgojo, zaščito, izkoriščanje
naših obsežnih, bogatih gozdov in indu-
strijalizacijo gozdnih pridelkov, obseg
in veliko narodno gospodarsko vrednost
lovstva in ribarstva, naj bi pokazala na-
predek in položaj gozdarstva in ribar-
stva ter zbudila večje zanimanje in bo-
lje umevanje teh velevažnih, pri nas
danes, žal še ne dovolj cenjenih panog
našega narodnega gospodarstva. — Če
pa hočemo doseči ta namen, ki že sam
na sebi upravičuje nameravano priredi-
tev, treba je k temu temeljitih priprav,
mnogostranske udeležbe, trajnega sode-
lovanja in so v to poleg strokovnega
osobja, lovske in ribarske krogov v
prvi vrsti poklicani gg. gozdni velepo-
sestniki in lesni veleindustrijalci. Seve-
da je pripomoč posameznikov tudi do-
brodošla. Z združenimi močmi vseh teh
činiteljev in s pripomočjo merodajnih
oblasti bi se dala namišljena naloga za
Slovenijo, ki v navedenih panogah dru-
gim pokrajinam naše obširne države
prednači, častno rešiti. — Uprava ljub-
ljanskega velesejma, ki bo zaželeno
akcijo z vsemi razpoložljivimi sredstvi
radevolje podpirala, zagotavlja razstav-
ljalce poleg običajnih ugodnosti udele-
žencem še posebne ugodnosti. — Na-
prošajo se vsi zainteresirani, da izvolijo
izjaviti, bi li bili pripravljeni in v ka-
kem obsegu sodelovati pri prireditvi
gozdarske, lovske in ribarske razstave
ob priliki ljubljanskega velesejma v
letu 1926. Cenjene sklepe z event. pred-
metnimi nasveti vred naj se izvoli po-
slati čimprej ravnateljstvu velesejma.
V slučaju zadovoljivih izjav in zagotov-
ljene zadostne udeležbe, ki bi zamogla
nuditi garancijo polnega uspeha, bo
uprava velesejma sklicala sestanek vseh
v poštevh prihajajočih organizacij in či-
niteljev v svrhu izvolitve širših odbo-
rov za posamezne panoge, čijih naloga
bi bila sestaviti detajlni program pri-
reditve, ki se bo potem poslal vsem in-
teresentom v ravnanje, oziroma delno
izvršitev.

Socijalna zakonodaja na Češkoslova-
škem. Ker zakon o splošnem socijalnem
zavarovanju, ki bo stopil na Češkoslo-
vaškem v veljavo dne 1. julija 1926 in
ne velja za osebe nad 65 let, se hoče
pomagati tem delavcem s posebnim za-
konom, v obliki daru, ki se bo izplače-
val v mesečnih obrokih. Kakor so poro-
čali nekatere češki listi, je načrt tega za-
kona že izgotovljen in se sedaj sestavlja
proračun. Načrt tega zakona bo pred-

ložen parlamentu v najkrajšem času in
stopiti ima v veljavo obenem s splošnim
socijalnim zavarovanjem. Po predhod-
nih informacijah znaša število oseb, sta-
rih nad 65 let v Češkoslovaški 1.200.000,
med katerimi je državnih in zasebnih
umirovljencev okoli 600.000.

Francosko-španski dogovor za Maro-
ko podpisan. Po poslednjih vesteh iz
Maroka se bliža francosko-španska kon-
ferenca svojemu koncu. Včeraj zjutraj
je konferenca imela plenarno sejo v po-
slopu predsedništva španskega direk-
torija. Na tej seji je bilo sestavljeno be-
sedilo konvencije za skupno pomorsko
akcijo za pobijanje tihotapstva z orož-
jem in za blokado Maroka. Po navodi-
lih, ki jih je dal Briand francoskim de-
legatom na tej konferenci, temelji spo-
razum za skupno francosko-špansko
akcijo v Maroku na sledeči podlagi.
Francija in Španija bosta nastopali vsa-
ka zase v svojih teritorialnih vodah,
vendar se bodo španske ladje smele
oskrbovati v francoskih vojnih prista-
niščih in obratno. S strani Španije se
bodo smele izkrcavati le-te le na obali
španske cone, kakor se bodo Francozi
smeli izkrcavati v področju obale svoje
cone. V vojaških krogih se pozdravlja
sporazum ter se z gotovostjo pričakuje,
da bo ta skupna akcija Francije in Špa-
nije dovela končno do blokade Maro-
ka ter preprečila vsako tihotapljenje
orožja. — Konvencija predvideva tudi
skupni nastop Francije in Španije za
slučaj, da bi Rifanci vdrl v internacio-
nalno cono Tangerja.

Volitve v obrtno sodišče v Ljubljani
razpisane. Ker poteče meseca septem-
bra t. l. funkcijska doba prisodnikov in
namestnikov obrtnega sodišča v Ljub-
ljani in obrtnih prisodnikov prizivnega
sodišča, razpisal je pravkar veliki župan
ljubljanske oblasti nove volitve, čijih
čas bode posebej naznanjen. — Volilo
se bode v 4 skupinah in sicer: v prvi
skupini: veliki obrati (razven trgovskih
obratov), v drugi skupini: vsi mali obra-
ti (razven trgovskih obratov), v tretji
skupini: vsi trgovinski obrati in v četrti
skupini delodajalci in delojemalci, na
katerih spore iz službenega razmerja je
bila razširjena pristojnost obrtnih so-
dišč. — Imetniki (namestniki, poslo-
vodje, zakupniki, vodje) onih obratov,
na katere se razteza pristojnost obrtnega
sodišča, se pozivljajo, naj naznanijo naj-
kasneje do dne 4. julija 1925 mestnemu
magistratu pismeno podatke, potrebne
za sestavo volilnih imenikov obeh volil-
nih razredov. — Javne trgovske družbe,
komanditne družbe, delniške družbe,
pridobitne in gospodarske zadruge,
družbe, zavodi in društva morajo ob-
enem imenovati izmed oseb, poklicanih
za njih zastopanje in za izvrševanje vo-
lilne pravice, osebo, ki zanje odda gla-
sovnico. — Vsi podjetniki, odnosno de-
lodajalci (obrniki, namestniki, poslo-
vodje, zakupniki, obratovodje) so zave-
zani, v omenjenem roku sestaviti in po-
slati mestnemu magistratu popoln se-
znamek moških in ženskih delavcev, ki
so bili zaposleni dne 22. junija 1925, ko
se je objavil razglas o teh volitvah v
Uradnem listu ljubljanske in maribor-
ske oblasti št. 58, pag. 373, v njih obra-
tu, ki so izpolnili 20. leto, bivajo že
najmanj leto dni v tuzemstvu in ne pri-
padajo stanu učencev. — Naznanila se
oddajajo na magistratu, Mestni trg št. 2,
I. nadstropje, soba št. 22 (mestna po-
svetovalnica) v uradnih urah od 9. ure
dopolodne do 1. ure popoldne, kjer je
dobiti morebitna natančnejša pojasnila.
Razglas je tudi plakatičan na uradni
deski na magistratu in pa na vogalih
na ulicah na običajnih mestih.

Zaključni izpit na Trgovski akademiji
v Ljubljani. Drugi, odkar obstoja se je
vršil v dneh 17., 18., 19. in 20. t. m.
pod predsedstvom g. dvornega svetnika
dr. Rudolfa Marna. Izpit je polagalo 26
(19+7) kandidatov in kandidatinj. Od
teh sta dva zavrnjena na dva meseca,
eden na 1 leto in dva sta položila izpit
z odliko. Izpit so prestali: Bahovec An-
ton, Bezenšek Nada (z odliko),
Bogady Ivo, Delkin Oskar, Dorčič Lada,
Franc Alojzij, Götzl Martina, Hočevar
Olga, Hofman Rudolf, Kmet Milan, Ko-
mel Miroslav, Kovač Milan, Kuret Bo-
ris, Lapajne Zoran, Mächtig Karol, Po-
točnik Silva, Pregelj Viktor, Thaler Ra-
do, Trinker Oto (z odliko), Ver-
bič Mira, Volkar Alojzij, Wudler Bran-
ko, Zalar Franjo.

Nezaposlenost v Berlinu. Število nezaposlenega osebja, ki dobiva podporo, je v drugi polovici meseca maja naraslo od 234.000 na 275.000, to je za 15%.

Statistika o ljudskem štetju v Belgiji. Objavljena je bila uradna statistika o prebivalstvu Belgije z dne 31. decembra 1924. Od 31. decembra 1923 do 31. decembra 1924 je naraslo število prebivalcev za 77.654. Dne 31. decembra 1924 je štela Belgija 7.684.474 prebivalcev; od teh je bilo 3.793.312 moškega in 3.891.162 ženskega spola.

Načrt predora pod cesto Dover—Calais. Skoraj dva stoletja se že trudi Francija z najrazličnejšimi predlogi za dosego trdne zveze z Anglijo pod najožjo točko Rokavskega preliva. Doslej pa odpora Anglije ni mogla zlomiti. Prvi veliki uspehi železniške tehnike so stvar spravili spet v tir. V drugi polovici preteklega stoletja se je za podmorsko zvezo Anglije in Francije pod cesto Dover—Calais na Francoskem prav posebno trudil inženier Thomé de Gamond, na Angleškem pa inženier John Hawkshaw. Zadnji je pravzaprav dal nagib, ki je postal merodajen za današnje oblike načrta: pri napravi predora se poslužimo ugodne geološke plasti, ki vodi pod morsko cesto. Ta misel je bila merodajna za nadaljnja pripravljajna dela. V letih 1875 do 1880 so se tako na Francoskem, kakor na Angleškem osnovala družbe, kojih namen je bila zgradba in prometovanje podmorske železniške proge med mestoma Dover in Calais. Francoska inženierja Potier in Lapparent sta s svojim delom ustvarila predpogoje, na kojih podlagi se je lahko izdelal tehniško izvršljiv načrt. Nad 9000 krat so zemljo navrtali v svrhu končnoveljave ugotovitve, da se vleče od francoske do angleške obale na dnu kanala plast sive, kompaktne in nepropustljive krede, brez razpok in brez luknjic. Ta izredno zanimivi zaključek pomeni faktično rešitev vsega problema. — Na kontinentu napravimo predor tako, da si v naprej določimo os, ki vodi skoz najrazličnejše geološke formacije; pri tem predoru se bo pa cev predora morala prilagoditi smeri in nagnjenosti kredne plasti. Ta plast ima posebno obliko, je debela, leži ugodno in ima za gradbo predora tako izborne kakovosti, da izpeljemo cevi predora skozi njo brez vsakega pomisleka za varnost gradbe. Ker bo imel predor v sredi kanala najglobljo točko, je bilo treba rešiti še vprašanje odvajanja vode. Tudi tu je šla inženierjem geološka formacija na roko. Načrt

govori o dveh odvodnih ceveh, ki bosta odhajali od najgloblje točke predora, ena proti francoski, druga proti angleški obali in da bo padec teh dveh cevi zadosten. Dve veliki sesalni napravi bosta dotekajočo vodo dvigali kvišku, ena na Angleškem, druga na Francoskem. Ni splošno znano in je zato treba to posebej poudariti, da samo prav ugodne geološke razmere omogočajo izvedbo tega najtežjega inženierskega dela vseh časov, z uporabo današnjih tehniških pomočkov. — Proga bo obstojala iz dveh vzporednih cevi, oddaljenih druga od druge 15 metrov; v vsaki bo en tir. Obratovanje bo električno, vlaki bodo vozili skozi predor brez prestanka naravnost iz Anglije v Francijo. Vožnja skozi 54 km dolgi predor bi trajala 40 minut, vožnja iz Pariza v London 5 ur in pol. Stroške je inženier Sartiaux izračunal leta 1913. na 400 milijonov frankov. Anglija je svoječasno zahtevala, da sme vsak hip prometovanje ustaviti, ne da bi obratovalne družbe smele zahtevati kakršnokoli odškodnino. Kljub temu, da je bila ta zahteva sprejeta, se Anglija do danes ni mogla odločiti za dovolitev gradbe. Hoče biti pač izolirana, kar se v času zračnega prometa pač nekam čudno sliši. Zato se bo moralo ravno vsled tega vendarle enkrat dala pregovoriti.

Od Egipta do Indije. V angleški spodnji zbornici je izjavil državni tajnik za zrakoplovstvo, Samuel Haare, da se je britanska vlada uradno izrekla za uvedbo civilnega zračnega prometa med Egiptom in Indijo. Izhodišče v Indiji bi bilo mesto Karači, v Egiptu El Kantara, aeroplan bi vozil enkrat na teden. Začeli bodo najbrž v zimi 1925/26. S tem se bo britanski zračni promet zelo razširil. Doslej vozijo samo vojaški aeroplani med El Kantaro in Bagdadom, enkrat na štirinajst dni, pa je bilo treba v Amanu v Transjordaniji prenočiti. Sedaj bo prenočevanje odpadlo in aeroplan bo letel tudi ponoči naprej. V začetku bodo prepeljevali popotnike samo do Basre v Mezopotamiji, ker so razmere na nadaljnji poti še nejasne. Pošto bodo pa vozili že takoj v začetku do Karači. Vsa pot meri okoli 4000 km. Zračno ministrstvo je stopilo že z več družbami v stik, da dobi primerne navete. Kajti riziko za tak velik načrt se ne sme napraviti samo zasebni iniciativi; zato bo dala država podporo in sicer iz prihrankov vojaške aviatike. »Daily Telegraph« pravi celo, da bodo pri vožnji uporabili deloma tudi vojaško osebje in v začetku vojaška letala; prav tako

v Mezopotamiji tudi vojaško pristaniško posadko. — Pot iz Kantare v Karači bo trajala dva dni in pol; s tem si prihranimo 6 dni. Z izločenjem prenočevanja se skrči pot celo nad 36 ur. Uvedba ponočne službe je odvisna od gradbe novih trimotornih aeroplanov, ki še niso gotovi. — Ta načrt je samo del veliko širšega načrta. Če se bo nova proga obnesla, jo bodo podaljšali do Birme in Singapura in bodo tam priključili nove črte. Obenem bodo vpeljali stalno zračno zvezo med Londonom in Egiptom, najbrž s hidroplani. Vzporedno gre znani načrt Zeppelinske zveze med Anglijo in Indijo ter Avstralijo.

Najboljše
šivalni stroji
in kolesa so
edno le

Josip Petelinc

GRITZER, PHÖNIX in ADLER

Ljubljana

Na veliko, malo in malo

Ljubljanska borza.

dne 26. junija.

Blago: Hrastove vozovne deščice, I. in II. vrsta, 43 mm — 2.65 m, 53 mm — 2.85 m, fco meja den. 1300; mecesnovi plohi, 40 in 50 mm, I, II. in III. vrsta, fco Kranj bl. 600; bukovo oglje, Ia, eksp. blago, fco meja, 2 vag., den. 94.50, bl. 94.50, zaklj. 94.50; bukova drva, 1 m dolžine, lanska sečnja, fco nakl. post., 1 vag., den. 21.75, bl. 21.75, zaklj. 21.75; pšenica Hardwinter II., par. Postojna trans. bl. 412.50; koruza slavonska, par. Vinjkovi, 3 vag., den. 190, bl. 190, zaklj. 190; ječmen, srbski, 60 kg, par. Ljubljana bl. 325; oves sremski, fco nakl. post. bl. 375.

Vrednote: 7% inv. posojilo iz l. 1921 den. 62; loter. 2½% drž. renta za vojno škodo den. 214; Celijska posojilnica den. 200, bl. 200, zaklj. 200; Ljubljanska kred. banka den. 225, bl. 265; Merkantilna banka den. 100, bl. 104; Prva hrv. štedionica den. 800, bl. 804; Kreditni zavod den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne bl. 135; Združene papirnice Vevče den. 100, bl. 110; Nihag bl. 45; Stavbna družba den. 265, bl. 280; 4½% zastavni listi Kranjske dež. banke den. 20; 4½% kom. zadolžnice Kranjske dež. banke den. 20.

Tržna poročila.

Mariborsko sejmsko poročilo. — Na svinjski sejm dne 19. junija se je pripeljalo 160 svinj in 2 kozi, 2 ovci. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 80—100 Din, 7—9 tednov 125—220, 3—4 mesece 225—300, 5—7 mesecev 350—450, 8—10 mesecev 625—750; 1 kg žive teže 12—14.50, 1 kg mrtve teže 15—17.50; koze komad 100, ovce 65 Din. Prodalo se je 120 svinj, 2 ovci.

Bosanske češplje. Letošnja letina bosanskih češpelj utegne biti jako dobra. Pričakuje se, da bo letos mogoče izvoziti skoro 1000 vagonov suhih češpelj. Samo Brčka bo udeležena na tej množini z 800 vagoni.

Cene živini v Marseillu. Dne 5. junija so notirale na mestni kladnici v Marseillu računajoč za 100 kg žive teže: voli in krave I. 775—830 frankov, II. 700—750. Voli in krave afrikanke 600 do 675 frankov. Voli in krave dobavljene 500—550 frankov. Ovni in ovce I. 750—800 fr., II. 650—700 fr. Teleta I. 1100—1200, II. 950—1000 fr. Jagnjeta I. 1000—1050, II. 850—950 fr. Domače svinje 650—675. Koze 300—350 fr.

Dunajska borza za kmetijske produkte (24. junija). Na ameriških borzah se je tendenca okrepila. Tečaji so se popravili povprečno za 2 centa. Na dunajskem tržišču je bilo zanimanje nekaj živahnije kakor zadnje dni, ne da bi kupčija zavzela kaj večji obseg. Kupei so rezervirani, ker še vedno nimajo prave slike o nastopajoči žetvi. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica: domača 51.50—52.50, madžarska s Potisja 54.50—55.50, Rosafé 51.50—52.50, rž: domača 46—47; ječmen: domači 36 do 42; turščica: 29.50—30.50; moka >0: domača 84—86, madžarska 83—84.50; krušna moka: domača I. 60—71; pšenični otrobi: 22.75—23.25; rženi otrobi: 23.25—23.75.

Žitna borza v Chicagu (24. t. m.). Za ključni tečaji: pšenica: julij 155 in ena osminka, september 153.50, december 155 in ena osminka (tendence slaba); rž: julij 106.50, september 108.50, december 111; turščica: julij 105.75, september 106 in pet osmink, december 89 in pet osmink. (Tendence evrsta.)

Dobava, prodaja.

Dobava podplatov za vojaške čevlje. 38. pešadijski puk v Podgorici potrebuje večje količine podplatov. Interesenti naj pošljejo čimprej svoje vzorce z navedbo cen neposredno gori imenovanemu polku.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. julija t. l. ponudbe glede dobave 50 m³ hrastovega lesa (plohov) ter glede dobave 50 m³ gabrovih polen.

Poprava. V številki 70. »Trgovskega lista« ima v odstavku »Dne 14. julija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani glede »dobave« starega železnega materiala« glasiti »prodaje« in ne »dobave«.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom

Claven

Zaščitni znak.

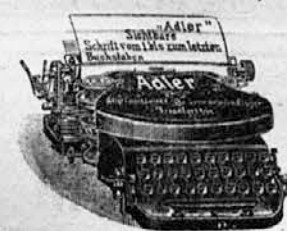
Skladišče v lekarnah ali drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK

Iekarnar

SISAK

IVAN JAX IN SIN, Ljubljana, Gosposvetska c 2

Najboljše šivalni in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučuje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Desetletna garancija. Pisalni stroji »Adler« in »Urania«.

Kolesa iz prvih tovarn »Dürkopp«, »Styria«, »Waffenrad«, »Kayser«.

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon št. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

= LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA =

Ustanovljena 1900.

Ljubljana, Dunajska c. (v lastni hiši)

PODRUŽNICE:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst. AGENCIJA: Logatec.

Delniška glavica Din 50.000.000—
Skupne rezerve nad Din 10.000.000—

Poštni ček. račun Ljubljana 10.509
Brzojavni naslov: Banka Ljubljana
Tel. št. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoča dela.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica štev. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana

Telefon štev. 40, 457, 548, 805, 806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menie ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brodarsko akcionarsko društvo
Sedel: Beograd „OCEANIA“ Ravateljstvo: Sušak
Glavno odpravništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita	vsakega	1. meseca
„Šibenika“	4.	„
„Sušaka“	10.	„
„Trsta“	18.	„

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelono, Valencijo, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Teneriffe in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih medlukah.

Petnajstdnevna trgovska proga za Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruža za: Patras, Kalamato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedeagač, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravateljstvo na Sušaku in glavno odpravništvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri za aromaliziranje kanditov in sladčič

PRAVI MALINOVEC
Sadni grog (Punsch)

= Limonov sok =

priporoča:
Srečko Potnik in drug
Ljubljana, Metelkova ul. 13

!! Zahtevajte cenike !!

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi JUGO-AVTO. d. z o. z. v Ljubljani.

Veletgovina
kolonialne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

TVRDKA

A. VOLK

LJUBLJANA

Veletgovina žita in mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge

vse vrste pšenične

moke najboljših

banaških

mlinov,

otrobe, koruzne

in ajdove izdelke, kašo,

ječmenj, nadalje pšenico,

koruzo, oves, fižol

in druge

poljske pridelke.

Telefon štev. 449.

Brzjavke: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBO !!

TISKARNA

„MERKUR“

Trg-ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica
št. 13

Tiska časopise, posešnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovoznica

Telefon št. 552

Račun pri pošti, ček, zavodu
št. 13.108

Največje zanimanje

vlada za zgradbo stanovanjskih hiš sistema

„SEIDEL“

ker je zidanje v tem sistemu tehnično in ekonomsko dovršeno, najhitrejšje in najcenejše. Splošno pozornost vzbujajo

nosilci sistema „SEIDEL“,

ki nadomeščajo lesene stropnike, železobetonske preklade itd. Natančnejše podatke dobite pri stavbenem podjetju Jakob Accetto, sin Ing. Viktor Accetto in drug, Ljubljana, Tabor št. 2.

Stopnice SEIDEL Ograje:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

Iz slovenskih premogovnikov vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijsko podjela in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vse vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in briquete.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 15., II. nadst.

VINO CET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

: najfinejši in najokusnejši :
namizni kis iz pristnega vina.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (Glas Prelovenega spoznanja) ob vodi Na malo!

Spoznanja potrebščine za življenje, krojače, čevljarje, sedlarje, vsako kupa, pletenine, lase robe, ščotke, stane, toaletno blago. Telefon 915

Prva žebliarska in železobitna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice

Žebli za ladje, črni ali pocinkani

Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje

Spojke za odre in prage

Spojke za ladje in splave

Železne brane

Zobje za brane

Ključke za podobne, zid, cevi, želebove itd.

Vijaki z maticami

Podložne pločice

Maticice

Zakovice za tenderje, kotle, mostove, sode, pločevino, kolesa itd.

Vijačni čepi

Verige

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje. Ilustrovani ceniki na razpolago.

Prodaja se samo na debelo trgovcem.